

Årsredovisning 2024

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	2
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	3
MÅLUPPFYLLELSE	6
SAMMANSTÄLLNING AV MÅLUPPFYLLELSE	6
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN HAR FASTSTÄLLT SEX MÅL FÖR SINA VERKSAMHETER FÖR ATT SVARA UPP EMOT KOMMUNENS FEM STRATEGIOMRÅDEN. FEM MÅL BEDÖMS SOM UPPFYLLDA. MÅLET SOM AVSER ATT BEDRIVA KULTUR- OCH FRITIDSÅKTIVITETER MED SÅ LITEN MILJÖPÅVERKAN SOM MÖJLIGT BEDÖMS SOM DELVIS UPPFYLLT EFTERSOM MÄNGDEN GUMMIGRANULAT SOM SKICKADES PÅ DEPONI OCH INTE KUNDE ÅTERANVÄNDAS ÖVERSTEG BESLUTAD MÅLNIVÅ.....	6
HÖG KVALITET	6
STOR VALFRIHET	7
HÖG ATTRAKTIVITET	8
HÖG EFFEKTIVITET	10
HÅLLBAR UTVECKLING	12
PERSONAL	13
EKONOMI	14
DRIFTREDOVISNING	14
KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG	14
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER.....	15
INVESTERINGSREDOVISNING	18
RISKER	20
EKONOMISKA RISKER	20
RISKER FÖR VERKSAMHET	20
OMVÄRLDSRISKER	20
BILAGA	21
PRESTATIONER OCH NYCKELTAL.....	21
VERKSAMHETSUPPFÖLJNING	21

Inledning

Avsnittet redogör för rapportens övergripande slutsatser gällande mål och ekonomi.

Nämnden har satt upp sex mål för 2024. Bedömningen av måluppfyllnad bygger på utfallet på de indikatorer som är kopplade tillrespektive mål. Fem mål bedöms uppnådda, det gäller målen

- I kommunen finns kultur- och fritidsaktiviteter med hög kvalitet för alla invånare med fokus på barn, ungdomar och äldre.
- Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv och för aktiviteter som attraherar, inspirerar och utgår från invånarnas efterfrågan.
- Kultur- och fritidsnämnden främjar barns, ungdomars samt äldres hälsa.
- Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.
- Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med högt deltagande.

Ett mål bedöms vara delvis uppfyllt. Det gäller målet

- I kommunen bedrivs kultur- och fritidsaktiviteter med så liten påverkan på klimat och miljö som möjligt.

Indikatorer för måluppfyllnad berör elförbrukning och svinn av granulat. Elförbrukningen har minskat sedan 2023 med 3,6 procent. Men mängden granulat som skickats på deponi överstiger målvärdet. Huvudsaklig orsak var att verksamheten var extra noggrann med att samla in även det granulat som låg på omgivande grönytor och i häckar som sedan inte kunnat återföras till planerna.

Under sommaren har ytterligare byten av konstgräs genomförts tillsammans med åtgärder för att förhindra spridning av mikroplaster. På Danderyds gymnasium IP ligger nu ett konstgrässystem som bygger på sand och kork.

Nämnden har en omfattande verksamhet som engagerar invånarna i fysisk aktivitet, skapande, upplevelser och lärande. Under året har verksamheterna fortsatt arbetet kopplat till HYPE-projektet, för att stärka övergången mellan aktiviteter för unga i åldern mellan högstadium och gymnasium.

Från juli är Actic Sverige AB ny driftoperatör för Mörbybadet. Verksamhetsdriften hanteras med en ny avtalskonstruktion i koncessionsavtal.

Naturvårdsverket har för andra året i rad utsett Danderyd till årets förbättrare när det gäller friluftsliv i regionen. Den friluftsplän som kommunen antog 2021 har gett resultat.

Nämndens verksamheter är aktiva med att söka extern finansiering såsom statsbidrag för att driva utvecklingsarbete. Det gäller till exempel projektet gränslös kulturskola eller Bokstart inom bibliotek.

För år 2024 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor vilket motsvarar 0,6 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på lägre kapitalkostnader.

Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att främja kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Uppgiften innebär att samverka med och stödja de föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen och som har en tydlig koppling till kultur och fritid. De centrala uppgifterna är:

- att vara huvudman för kommunens bibliotek, kulturskola, kultur- och programverksamhet, fritidsgårdsverksamhet och de kommunala verksamheterna i träffpunkt Enebyberg
- att fördela bidrag och stipendier till föreningar och andra lokala organisationer och aktörer
- att förvalta, ansvara för drift och skötsel och uthyrning av idrottsplatser och andra anläggningar inom nämndens ansvarsområde, samt ansvara för uthyrning av idrottshallar inom kommunala skolområden.
- att ha beställaransvaret för kommunens badanläggningar
- att förvalta och låna ut kommunens konstverk

I kultur- och fritidsnämndens verksamhet ingår den centrala administrationen som ger stöd och service till nämnden och nämndens verksamheter. Nämnden ansvarar även för den seniorverksamhet och fritidsverksamhet inom LSS för barn och ungdomar som finns i träffpunkt Enebyberg. Genom ungt fokus ansvarar nämnden för kommunens preventiva och uppsökande arbete mot ungdomar. Nämndens verksamheter är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga verksamheter för kommunen. Folkbiblioteket regleras i bibliotekslagen.

Händelser av väsentlig betydelse

Avsnittet redogör för händelser som inte är normalt förekommande eller händelser som på annat sätt påverkar verksamheten negativt eller positivt.

Årskurs 5 och 6 bjöds på sommarfest

Samtliga enheter inom ungt fokus kraftsamlade och bjöd på sommarfest i slutet av maj. Festen hölls i Anna Whitlocks park i Djursholm. Deltagarna erbjöds många lustfyllda och roliga aktiviteter samt mat och dryck. Syftet var att visa att Ungt fokus finns med trygga vuxna som kan stötta unga att hitta en bredd av olika positiva aktiviteter. Dessutom presenterades Demo för blivande besökare från årskurs sex inför övergången till högstadiet. Ungdomscentrum förlade sin verksamhet utomhus under dagen, vilket lockade många ungdomar från Enebyberg. Evenemanget var mycket uppskattat och kommer att genomföras även nästa år.

Hype fas 2 – Seminarium om tonårstjejjers fritid

Ungt fokus bjöd i april in personer som arbetar med ungdomar i kommunen till ett seminarium för att presentera Hype-rapportens resultat med tips från målgruppen själv om hur aktiviteter bör vara utformade för att vara attraktiva. Deltagarna representerade socialkontoret, politiken, skola, föreningslivet med flera. Seminariet blev ett tillfälle att träffas över verksamhetsgränserna och diskutera hur man såväl enskilt, som tillsammans kan arbeta vidare för att stötta målgruppen och främja psykisk hälsa och välmående för tonårstjejer.

Kulturskolan utvecklas enskilt och gemensamt med bidrag från Kulturrådet

Kulturskolan har beviljats bidrag från Kulturrådet dels för utvecklingsprojekt tillsammans med kulturskolorna i Solna, Tyresö och Järfälla, dels för samverkan mellan kulturskolorna i Danderyd, Täby, Sollentuna och Vallentuna. Därutöver ett bidrag för utveckling i den egna verksamheten i Danderyd. Bidragen är avgörande för att kunna utveckla verksamheten.

Kulturskolan satsar på Unga kreatörer

Under förra läsåret var drygt 24 procent av kulturskolans unika deltagare i åldern 13–20 år. En stor andel unga slutar sina fritidsaktiviteter när de går in i tonåren. Därför behöver kulturskolan arbeta aktivt med att både utveckla och anpassa verksamheten så att fler unga upplever att ett deltagande ger ett positivt mervärde även i tonåren. Förutom att aktivt arbeta med att fördjupa undervisningen på olika sätt har kulturskolans satsning på ”Unga Kreatörer” fallit väl ut. Syftet med satsningen är att ge kulturskolans äldre ungdomar, 16–20 år möjlighet att via sitt kreativa intresse även utveckla andra kompetenser och erfarenheter som gagnar såväl ungdomarna som kulturskolans verksamhet i stort. ”Unga kreatörer” har aktivt medverkat vid nationaldagsfirandet, varit konsertvärdar, spelat och framträtt på äldreboende samt varit ledare på kulturskolans kulturläger för barn 9–12 år.

Kulturskola över kommungränserna (KÖK)

Inom samverkansarbetet mellan kulturskolorna i Danderyd, Täby, Sollentuna och Vallentuna har två gemensamma fortbildningsdagar genomförts för drygt 85 kulturskolelärare. Temat för dagarna var ”barn och ungas delaktighet och inflytande” Under året har även tio gemensamma elevprojekt genomförts.

Gränslös kulturskola

I juni redovisades slutrapporten för Danderyd, Solna, Tyresö och Järfällas gemensamma utvecklingsprojekt. Projektet, Gränslös kulturskola är ett 3-årigt projekt med många inblandade, framför allt många ungdomar. Arbetet är genomsyrat av det ungdomarna sagt, tyckt och gjort. De har varit med i varje del av projektet. Målet har varit att tillsammans med ungdomar 16–19 år göra kulturskolans utbud mer relevant för fler i åldern, att främja målgruppens hälsa genom att möjliggöra fler vägar till estetiska uttryck samt sprida vidare de

erfarenheter som gjorts i projektet till övriga kulturskolor i regionen och via Kulturskolerådet till hela landet. Rapporten har varit mycket uppskattad och efterfrågad.

Anpassad kulturskola

Under 2024 har eleverna i Kevingskolans anpassade skola deltagit i en gemensam kurs. Under skolans fritidstid har eleverna provat på musik och teater tillsammans med två pedagoger från kulturskolan. För elever i Vasaskolans resursklasser erbjuds anpassade kurser med kulturskolans musikterapeut.

Beslut om ny biblioteksplan

Under hösten har kultur- och fritidsnämnden samt kommunfullmäktige antagit en ny biblioteksplan att gälla för perioden 2025 till 2030. Planen omfattar kommunens samlade biblioteksverksamhet och är ett strategiskt dokument för långsiktig utveckling av såväl folkbibliotek som skolbibliotek.

Bibliotek + Kulturskola + Fritidsträffen = Poesi

Bibliotek och Kulturskola har under våren arbetat med poesi tillsammans med personal och ungdomar på fritidsträffen, träffpunkt Enebyberg. Som final ordnades ett poesivernissage med diktläsning och dans i samband med att en utställning med ungdomarnas dikter och tankar invigdes. Ett av målen med samarbetet var att tillgängliggöra biblioteken för ungdomar med funktionsnedsättning. Projektet finansierades av Kulturrådet.

Biblioteket fortsätter att utvecklas med bidrag från Kulturrådet

Biblioteket har fått stöd från Kulturrådet för att implementera Bokstart i kommunen. Bokstart är en nationell satsning som vänder sig till föräldrar och vuxna i små barns (0–3 år) närhet, med syfte att tidigt stimulera språkutveckling. Under året har biblioteket samverkat med fyra förskolor, barnavårdscentralen, familjecentralen och öppna förskolan. Målet är att etablera ett fördjupat samarbete mellan verksamheterna och nå föräldrar för att marknadsföra aktiviteter och program på biblioteket som till exempel sagostunder.

Konstnärligt projekt som berörde

Fram till mars genomfördes det konstnärliga projektet "Berörd" med tema; närvaro och beröring. Projektet genomfördes i en serie om tio tillfällen på seniorcentrum i Enebyberg dit samtliga seniorträffar var inbjudna att delta. Danskompaniet Kolko och textilkonstnären Vega Määttä Siltberg ledde projektet och genomförde en offentlig avslutning med visning av film på Entréorget i Mörby centrum. Nya kontakter knöts via konst, dans, reflektion och fika. Allt i samverkan med Region Stockholm.

Danderyd firar Alice Tegnér 160 år och Elsa Beskow 150 år

Firandet har pågått under hela året. Danderyds riksteaterförening arrangerade under våren föreställningen "Ur hjärtats vrå" som handlar om Alice Tegnér's liv och bygger på brev skrivna av Alice.

Under augusti genomfördes åtta allsångskonserter "Tillsammans med Alice Tegnér" med blåsarkvintetten från Blåsarsymfonikerna och allsångsledare. Konserterna framfördes på sex äldreboenden samt offentligt vid två tillfällen. Vissa konserter hade blandad publik med både barn och seniorer. Bra för att lära sig sånger och bevara sångskatten, bra för att minnas tillbaka och sjunga med. I samverkan med Djursholms Forntid och Framtid avslutades året med "Jul på slottet" där liten och stor fick titta in i Elsa Beskows fantastiska sagovärld, träffa tant Brun, tant Grön, tant Gredelin och farbror Blå. Barnkören Små röster framförde några av Alice Tegnér's älskade julsånger och alla som ville bjöds in att sjunga med.

Mörbybadet har fått ny driftentreprenör

Under våren genomfördes upphandling av verksamhetsdrift av Mörbybadet eftersom tidigare avtal gick ut 30 juni. Det nya avtalet är en tjänstekoncession där entreprenören Acitic Sverige AB självständigt och med eget ansvar bedriver verksamhetsdrift av Mörbybadet. För detta betalar entreprenören en årlig ersättning till kommunen. Avtalstiden löper på tre år med möjlighet till förlängning vid tre tillfällen med ett år i taget.

Användningen av gummigranulat fortsätter att minska

Under sommaren har utbyte skett av konstgrässystem på Danderyds gymnasiums IP och Djursholms IP. Tre av fyra utbytta systemen är nu fria från gummigranulat och innehåller sand respektive återvunnen kork. En plan på Djursholms IP kommer även fortsättningsvis att innehålla gummigranulat för att säkerställa spelbarhet året runt.

Danderyd regionens förbättrare i friluftsliv

Naturvårdsverket har för andra året i rad utsett Danderyd till årets förbättrare när det gäller friluftsliv i regionen. Den friluftsplån som kommunen antog 2021 har fått resultat. Genom att marknadsföra och uppmärksamma alla delar av friluftslivet i kommunen har planen skapat ett engagemang bland tjänstemän, politiker och invånare. Friluftslivet är centralt för att främja folkhälsan och är ekonomiskt gynnsamt eftersom varje investerad krona ger mycket rörelse. Med en friluftsplån fastställs ambitionsnivån, Danderyds ambitionsnivå är ett aktivt friluftsliv året om.

Utbudet av idrottshallar tydliggörs

Från och med augusti övertog kultur- och fritidsnämnden ansvaret för uthyrning av de kommunala skolornas idrottshallar. Genom detta tydliggörs kommunens utbud av de idrottslokaler som kan nyttjas av enskilda och föreningar för fritidsändamål.

Måluppfyllelse

Avsnittet redogör för nämndens måluppfyllelse samt tillhörande indikatorer och aktiviteter. Målen är fördelade under strategiområden som målen är kopplade till. Måluppfyllelsens bedömning är en kvalitativ sammanvägd bedömning av resultatet på indikatorer, aktiviteter eller andra faktorer med koppling till målet.

Sammanställning av måluppfyllelse

Bedömning	Uppfylls ●	Uppfylls delvis ◆	Uppfylls ej ■	Saknar bedömning —
Antal	5	1	0	0

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt sex mål för sina verksamheter för att svara upp emot kommunens fem strategiområden. Fem mål bedöms som uppfyllda. Målet som avser att bedriva kultur- och fritidsaktiviteter med så liten miljöpåverkan som möjligt bedöms som delvis uppfyllt eftersom mängden gummigranulat som skickades på deponi och inte kunde återanvändas översteg beslutad målnivå.

Hög kvalitet

I kommunen finns kultur- och fritidsaktiviteter med hög kvalitet för alla invånare med fokus på barn, ungdomar och äldre

Bedömning för målet: ●			
Indikator	Mål	Utfall	
Egen - Deltagare som upplever att de utvecklas av att delta i kulturskolan, andel (%)	90%	85%	◆
Egen - Deltagare som är nöjda med kulturskolan, andel (%)	95%	97%	●
SCB - Bra digitalt utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)	80%	85%	●
SCB - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	80%	86%	●
SCB - Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)	80%	86%	●
SCB - Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)	90%	93%	●
SCB - Skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar fungerar bra, andel (%)	80%	79%	●
Våga Visa - Jag känner mig välkommen till fritidsgården/Demo i Danderyd, andel (%) i åk 8	75%	51%	■
Våga Visa - Jag tycker att verksamheterna på fritidsgårdar/Demo i Danderyd är bra, andel (%) i åk 8	75%	40%	■
Aktivitet			
Inga aktiviteter kopplade till målet.			

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att målet är uppfyllt. Invånare, besökare och deltagare ger generellt sett verksamheterna goda omdömen vilket tyder på hög kvalitet. Resultat som avser fritidsgårdar/Demo tyder dock på att det finns ett behov att tydliggöra frågan huruvida verksamhetens uppdrag är att vara attraktiv för alla unga eller för vissa målgrupper.

Bedömningen bygger delvis på äldre och eftersläpande data från SCB:s Medborgarenkät. Enkäten genomförs vartannat år och resultatet ovan avser år 2023. Trenden bakåt visar dock

på höga och stabila omdömen varför slutsatsen gällande dessa indikatorer är att trenden med all sannolikhet fortsätter.

I kulturskolans egen elevenkät svarade i år en något lägre andel, 85 procent jämfört 91 procent 2023, att de tycker att de utvecklas i kulturskolans verksamhet. Anledningen bedöms vara att frågan tidigare endast ställdes till de äldre eleverna, men att samtliga elever i årets enkät fick svara på samtliga frågor. Förvaltningen bedömer att frågan kan ha varit lite svår att förstå för några av de yngre eleverna. Målnivån kan därmed vara något orealistisk.

Två indikatorer hämtas från enkäten Våga Visa i årskurs åtta och avser fritidsgårdar/Demo. Här avviker resultaten betydande och når inte upp till satta målnivåer. För frågan huruvida man känner sig välkommen bedöms målnivån som realistisk utefter historiska resultat. Fram till och med år 2021 svarade mellan 65 och 74 procent av eleverna att de kände sig välkomna. Efter pandemin och efter det att Fribergagården utvecklades till kultur- och aktivitetshuset Demo är det en lägre andel som säger att de känner sig välkomna. Som kultur- och aktivitetshus riktar sig Demo till en bredare målgrupp i åldern 13 till 18 år och har ställt om från en fritidslignande mötesplats för yngre ungdomar till att bli ett aktivitetshus som lockar äldre gymnasieungdomar. Denna förändring kan ha bidragit till att elever i årskurs åtta känner sig mindre engagerade och delaktiga i verksamheten, vilket återspeglas i enkätsvaren. För frågan om man tycker att verksamheten är bra ligger målnivån över tidigare resultat som fram till och med år 2021 låg på drygt 50 procent. Även här visar enkätsvaren en nedgång sedan 2021 men dock en förbättring gentemot 2023.

För att förbättra resultaten planerar Demo bland annat regelbundna uppsökande aktiviteter i skolorna, att delta på skolornas föräldramöten samt att bjuda in årskurserna sju och åtta för besök på Demo.

Stor valfrihet

Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv och för aktiviteter som attraherar, inspirerar och utgår från invånarnas efterfrågan.

Bedömning för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Egen - Bidragsberättigade gruppaktiviteter i föreningslivet, antal/ invånare 7–20 år	7	6,4 ¹⁾ ◆
Egen - Publika kulturevenemang, antal tillfällen/år	50	71 ●
KB - Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 invånare 0–18 år	30	34 ●
SCB - Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	85%	88% ●
SCB - Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	50%	56% ●
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

1) Beräkningen är gjord utefter invånarantal 2023. SCB har ännu inte publicerat utfall för 2024. Eftersom antal barn och unga prognosticeras minska är det beräknade utfallet sannolikt i underkant.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att målet är uppfyllt. Kommunens invånare erbjuds ett rikt aktivitetsutbud av föreningslivet med stöd av kultur- och fritidsnämnden som bidrar med

såväl kontanta medel som lokaler och anläggningar. Nämndens egna verksamheter utgör ett komplement till och ett stöd i samverkan med föreningslivet.

Bedömningen bygger delvis på äldre och eftersläpande data från SCB:s Medborgarenkät. Enkäten genomförs vartannat år och resultatet ovan avser år 2023. Trenden bakåt visar dock på stabila omdömen varför slutsatsen gällande dessa indikatorer är att trenden med all sannolikhet fortsätter.

För att främja måluppfyllelsen arbetar förvaltningen med ett flertal aktiviteter och projekt såsom "Kul för alla" ett integrationsprojekt som fungerar som en brygga för unga att kunna ta steg mot intressen och det utbud av aktiviteter som föreningslivet och kommunen erbjuder. "Hype fas 2" -under Hype festivalen 2023 ställde vi frågorna, nu agerar vi på svaren i alla verksamheter. Ungt fokus tillsammans med Friskis & Svettis erbjuder träningstillfällen på Demo för tjejer och ickebinära, prestigelösa danslektioner med professionell danspedagog, temakvällar med fokus på att prova nya aktiviteter, samtalsgrupper i skolor för att diskutera ungas behov och erfarenheter. Bibliotekets låntagare har möjlighet att lämna inköpsförslag och lokala aktörer såsom hembygds- och konstföreningarna uppmanas att ha utställningar, konserter och samtal på biblioteken. Genom den årliga elevenkäten undersöks hur deltagarna upplever kulturskolan och personalen fortbildas kring bemötande och hur deltagarna kan göras mer delaktiga i planering, genomförande och utvärdering. Kulturskolan samverkar med föreningslivet och har bland annat gemensamma aktiviteter med Folkdanslaget och Friskis & Svettis. Fortsatta investeringar i kommunens idrotts- och friluftsanläggningar stöttar såväl föreningslivet som enskilda i rörelsefrämjande aktiviteter.

Hög attraktivitet

Kultur- och fritidsnämnden främjar barns, ungdomars samt äldres hälsa.

Bedömning för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Egen - Antal föräldravandrare i genomsnitt per tillfälle	5	4,7 ●
SCB - Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%)	80%	79% ●
SCB - Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel (%)	80%	81% ●
SCB - Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	90%	93% ●
Stockholmsenkäten - Andel (%) som inte druckit alkohol i årskurs nio	50%	40% ■
Stockholmsenkäten - Andel (%) i årskurs nio som kan be föräldrar/vårdnadshavare om hjälp vid personliga problem	75%	80% ●
Stockholmsenkäten - Andel (%) som haft möjlighet att prova narkotika i årskurs nio	22%	30% ■
Stockholmsenkäten - Andel (%) som inte använt narkotika i gymnasiets år två	70%	82% ●
Stockholmsenkäten - Andel (%) som inte använt tobak i årskurs nio	80%	85% ●
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att målet är uppfyllt. Nämndens verksamheter främjar friskfaktorer genom att skapa möjlighet till aktiviteter även utanför de organiserade verksamheterna. Detta sker genom god tillgång till spontanidrott och friluftsliv samt uppsökande biblioteks- och kulturverksamhet. Biblioteket har genom tjänsten Boken kommer

regelbunden kontakt med de som inte kan komma till biblioteket, främst äldre. Kulturen erbjuder bland annat konserter och allsång på träffpunkter och äldreboenden. Genom att samverka inom ungdomsstrategin främjas barns och ungas hälsa. Långsiktigt kommer det dock att krävas ett tydligt strategiskt och kommunövergripande förhållningssätt för att markant förändra ungdomars bruk av alkohol, narkotika och tobak (ANT).

För de tre indikatorer som hämtas från SCB: Medborgarenkät bygger bedömningen delvis på äldre och eftersläpande data. Enkäten genomförs vartannat år och resultatet ovan avser år 2023. Trenden bakåt visar dock på höga och stabila omdömen varför slutsatsen gällande dessa indikatorer är att trenden med all sannolikhet fortsätter.

Fem av indikatorer hämtas från Stockholmsenkäten och avser det drogförebyggande arbetet. Målvärdena är delmål där den långsiktiga ambitionen innebär att barns och ungdomars bruk av alkohol, narkotika, tobak och andra droger ska vara lika med noll. 2024 års resultat innebär att andelen som inte använder tobak i årskurs nio fortsatt ligger på en relativt oförändrad nivå. Utfallet för Danderyd ligger något lägre än snitt för länet (92 %). Andelen i årskurs nio som inte dricker alkohol minskar och 2024 års nivå är den lägsta sedan år 2010. Danderyd ligger under snitt för länet (64 %). Andelen i gymnasiets år två som inte använt narkotika ökar och ligger på den högsta nivån sedan år 2014. Dock syns ingen tydlig trend. Danderyd ligger i nivå med snitt för länet (81 %). Andelen som haft möjlighet att prova narkotika i årskurs nio har ökat jämfört 2022 men även här är trenden otydlig. Danderyd ligger över snitt för länet (19 %). En viktig friskfaktor är att kunna be föräldrar/vårdnadshavare om hjälp vid personliga problem. Här ligger andelen i årskurs nio med positiva svar på en relativt oförändrad nivå. Danderyd ligger något över snitt för länet (75 %).

När det gäller resultat för de enskilda indikatorerna från Stockholmsenkäten är de långsiktiga trenderna inte entydiga och variationer mellan år behöver inte alltid vara statistiskt säkerställda. Skillnader mellan åren är sannolikt mer baserade på årsgrupper och kompisrelationer än det förebyggande arbetet.

Resultat för indikatorn avseende antal föräldravandrare närmar sig efter några år med negativ trend åter förväntade nivåer. Föräldrars aktiva deltagande i barns och ungas fritid är av största vikt för att skapa en trygg utemiljö samt för att långsiktigt uppnå förändringar när det gäller attityder kring nyttjande av alkohol och andra droger. För att vända trenden har ungdomskoordinatorerna under året kallat till möten med skolornas föräldraföreningar där man tillsammans enades om att en ordentlig satsning skulle ske till höstterminen 2024. Föräldraföreningarna svarade för kontakten mot föräldrarna och ungdomskoordinatorerna ansvarade för inlägg på sociala medier. Uppgången i antal föräldravandrare har varit särskilt stort på Mörbyskolan och Fribergaskolan. Önskvärt är att fler föräldrar till barn och ungdomar i Djursholms skolor deltar i kommande vandringar under 2025.

För att förbättra resultaten i Stockholmsenkäten har ungdomskoordinatorerna identifierat fyra strategiska åtgärder där skolorna i kommunen erbjuds workshops, skolförfrågningar, föräldramöten och uppsökande verksamhet. För att säkerställa kontinuitet arbetar ungdomskoordinatorerna med årskurserna fem till åtta i workshopformat med för åldersgrupperna anpassade teman; nätet, värdegrund/grupptryck alkohol och tobak, ANT samt cannabis.

Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Bedömning för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
DK - Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt KFN -Totalindex	85	85 ●

Bedömning för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
DK - Personalomsättning egen begäran, andel (%)	10%	7,6% ●
DK - Total sjukfrånvaro, andel (%)	4%	5,5% ■
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att målet är uppfyllt. I samband med de rekryteringar som genomförts under året har intresset för utannonserade tjänster varit gott vilket tyder på att nämnden är en attraktiv arbetsgivare.

För 2024 är utfallet 7,6 procent för personalomsättning på egen begäran. Detta får anses som normalt för verksamheten då helårsutfall varierar från år till år och brukar ligga mellan sex och elva procent. För Danderyds kommun som helhet ligger utfallet på 10,25 procent.

Den totala sjukfrånvaron ligger för perioden över fem procent. Detta är ovanligt högt där motsvarande period tidigare år brukar ligga runt tre procent. Främst är det enstaka långtidssjukskrivningarna som har påverkat. För Danderyds kommun som helhet ligger utfallet på 5,7 procent.

Indikatorn gällande hållbart medarbetarengagemang bygger på delvis äldre och eftersläpande data och kommer från kommunens medarbetarenkät som genomförs vartannat år. Nästa tillfälle är 2025. Tidigare års utfall och trend tyder dock på god och stabil nivå.

För att främja måluppfyllelsen fokuserar till exempel biblioteket på att erbjuda sina medarbetare relevanta och intressanta kurser och utbildningar. Biblioteken i Danderyd och Sollentuna har genomfört en utbildningsdag med tema bemötande och läsfrämjande. Dagen innebar kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte. Bibliotekspersonalen har gjort ett flertal studiebesök och deltagit i konferenser arrangerade av regionbiblioteket och biblioteksföreningen med flera. Kulturskolan arbetar aktivt med kollegialt samarbete och lärande och då även tillsammans med pedagoger från Vallentuna, Sollentuna och Täby.

Hög effektivitet

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med högt deltagande.

Bedömning för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Egen - Antal besök på Demo januari-april	7 000	15257 ●
Egen - Badtillfällen Mörbybadet, antal/invånare	3	1,8 ²⁾ ■
Egen - Bokningsgrad i fullstora idrottshallar, andel (%)	90%	92% ●
Egen - Bokningsgrad i icke fullstora idrottshallar, andel (%)	50%	46% ◆
Egen - Budgetavvikelse KFN som andel av nettobudget KFN (%)	0%	0,6% ●
Egen - Deltagartillfällen i kulturskolan, antal/invånare 7–20 år	5	4,9 ●
KB - Fysiska besök vid kommunens bibliotek, antal/invånare	4	6,6 ¹⁾ ●
KB - Lån från kommunala bibliotek, antal/invånare	5	4,5 ¹⁾ ◆
KUR - Elever i musik- eller kulturskola, 6–19 år, andel (%)	12%	13% ¹⁾ ●
RF - Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7–20 år	45	58 ¹⁾ ●

Bedömning för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

¹⁾Utfallet avser 2023 års resultat.

²⁾ Beräkningen är gjord utefter invånarantal 2023. SCB har ännu inte publicerat utfall för 2024. Eftersom det totala antalet invånare förväntas vara relativt oförändrat är sannolikt beräknat utfall överensstämmande med faktiskt.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att målet är uppfyllt. Nämndens verksamheter bedrivs inom anslagen budgetram. Såväl de egna som föreningslivets aktiviteter är välbesökta och får goda omdömen. Samverkan sker med såväl interna som externa parter.

Indikatorn för antal badtillfällen på Mörbybadet når inte upp till önskad målnivå och kommer inte upp till de nivåer som rådde innan pandemin. Statistiken innehåller ett visst mått av osäkerhet. Förvaltningen kommer under år 2025 se över alternativa lösningar för mätning.

De två indikatorer som mäter fysiska besök och lån från biblioteken bygger på delvis äldre och eftersläpande data och hämtas från Kungliga bibliotekets (KB) sammanställning avseende 2023. Nästa sammanställning för år 2024 presenteras under maj månad 2025. Resultaten för 2023 innebär en kontinuerlig förbättring från år 2020. Preliminär statistik för 2024 visar att besök och utlån fortsätter att öka. För mer tillförlitlig rapportering av besök har biblioteket installerat nya besöksräknare i Djursholm, Enebyberg och Stocksund. Detta möjliggör avläsning på enskilda dagar och timmar.

Målnivåer liksom utfall för bokningsgrad i stora respektive mindre idrottshallar skiljer sig åt. De stora hallarna är betydligt mer attraktiva och efterfrågas i större utsträckning av föreningslivet. Noteras ska att det är bokningsgrad som redovisas och inte nyttjandegrad. Den senare torde vara lägre, men data för sådan uppföljning saknas. Bokningsgrad avser utfall vecka elva 2024. Sedan dess har kultur- och fritidsnämnden övertagit samtliga idrottshallar inom det kommunala skolområdet. Eftersom dessa hallar är små kommer antagligen nyttjandegraden för icke fullstora hallar att påverkas negativt.

Antalet besök på Demo under årets första fyra månader visade på en betydande ökning. Trots detta visar såväl undersökningen Våga Visa i årskurs åtta som Stockholmsenkäten i årskurs nio och gymnasiet år två att andelen ungdomar som besöker fritidsgård/Demo ligger på en oförändrad eller minskad nivå. Eftersom Demo bedriver en öppen verksamhet är inte besöksstatistiken exakt utan får ses som en indikation. Närmre 55 procent av besöken sker under den tid på dagen när Demo bedriver rastverksamhet på uppdrag av Fribergaskolan. Förvaltningen föreslår i verksamhetsplan för 2025 att nyckeltalet uppdateras för ökad relevans.

För att främja måluppfyllelsen arbetar nämndens verksamheter med ett flertal aktiviteter och projekt. Samarbete och samverkan är en nyckel för ett effektivt nyttjande av resurser. Exempel på detta är bibliotekets samverkan kring bland annat programverksamhet och författarbesök med Akademibokhandeln samt biblioteksvännerna. Kulturskolan samverkar via bidrag från Kulturrådet med andra kommuner i länet kring framtagande av kursutbud och nya kursformat. Kulturen arbetar nära med hembygdsföreningarna vid arrangemang för Valborgs- och midsommarfirande.

Hållbar utveckling

I kommunen bedrivs kultur- och fritidsaktiviteter med så liten påverkan på klimat och miljö som möjligt.

Bedömning för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
E-On - Elförbrukning för idrotts- och fritidsanläggningar, antal MWh/år	3170	3269
Egen - Totalt svinn av granulat vid vinterfotboll, Kg/år ¹⁾	120	3000
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

¹⁾Svinn mäts som den mängd gummigranulat som samlats upp, men inte kunnat återanvändas utan skickats på deponi.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att målet är delvis uppfyllt. För att främja måluppfyllelsen arbetar idrotts- och fritidsanläggningarna med att fortsatt optimera energianvändning samt att minska läckage av miljö- och hälsovådliga ämnen för att i linje med Agenda 2030 bidra till en hållbar utveckling.

Indikatorn för elförbrukning ligger över målsättningen med tre procent. Trots detta bedömer förvaltningen att målet är uppfyllt eftersom elförbrukningen jämfört år 2023 har minskat med 3,6 procent samt att målet inom miljö- och klimatprogrammet om att energianvändningen ska minska med tre procent årligen över fem år har uppnåtts (3,3 %). Målsättning för elförbrukning 2024 var satt utefter nämndens egen förbrukningen. Projektet för ombyggnation av Danderyds gymnasium tar sin el från idrottsanläggningarna och har nyttjat överstigande 65 megawattimmar vilket påverkar negativt. Sedan 2019 har elförbrukningen minskat med 25 procent eller motsvarande årsförbrukningen för 55 genomsnittsvillor. Minskningen har huvudsakligen möjliggjorts genom investeringar i mer energieffektiva ispister och kylmaskiner samt återvinning av överskottsvärme från kylanläggningarna. Ytterligare minskning av elförbrukningen kräver allt större investeringsåtgärder som isolering av ishallarna och nyttjande av solenergi. Indikatorn har i verksamhetsplan för 2025 omarbetats och motsvarar uppföljningen inom miljö- och klimatprogrammet.

Indikatorn för svinn av granulat överstiger målvärdet. Det granulat som samlades in efter vintern 2023/2024 var mycket smutsigt och gick inte att återföra till planerna. Huvudsaklig orsak var att verksamheten var extra noggrann med att samla in även det granulat som låg på omgivande grönytor och i häckar. Hade granulatet till rimlig kostnad kunnat tvättats beräknas svinnet ha uppgått till cirka 300–400 kilo. Under vintersäsongen 2023/2024 kom dessutom många snöfall och efterfrågan på plogade planer var stor. Frekvent plogande medförde att mer granulat hamnade utanför planområdena. År 2023 köpte kommunen fotbollsföreningarnas elva konstgräsplaner som samtliga hade system med gummigranulat. Konstgräsen läggs nu successivt om och vid utgången av 2025 kommer samtliga system att vara utbytta. Detta innebär att återvunnet gummigranulat endast kommer att finnas på de tre 11-spelplanerna Djursholm, Enebyberg och Stocksund. Sammantaget innebär detta cirka 585 ton mindre gummigranulat i kommunens konstgräsplaner.

Personal

Avsnittet redogör för nämndens personalförhållanden.

Nedanstående tabell visar antal personer och antal årsarbetare jämfört föregående år.

	Antal anställda	Antal årsarbetare 2024	Antal årsarbetare 2023	Förändring
Månadsavlönade	87	75.34	73.61	1.7
Tillsvidareanställd månadsavlönad	75	67.43	65.19	2.2
Visstidsanställd månadsavlönad	14	7.91	8.41	-0.5

Fotnot: Siffrorna som anges i kolumnerna för 2023 är preliminära och kan komma att justeras något med anledning av viss fördröjning av rapportering.

Ett flertal avvikelser förekommer inom verksamheterna och beror på i vilken mån tjänster var vakanta eller ej vid jämförelseperioden förra året eller innevarande år. Tillsvidareanställda inkluderar även medarbetare som är tjänstlediga, föräldralediga eller sjukskrivna och deras vikarier finns med bland visstidsanställda. Påverkar gör även inom vilket ansvar en person har sin huvudanställning. Siffrorna blir på så sätt något missvisande.

Förvaltningen har som årssnitt för 2024 budgeterat med 69,99 årsarbetare att jämföra med 69,70 årsarbetare för 2023. Ökningen ligger inom enheten för kultur- och föreningsstöd där en ytterligare tjänst som samordnare har tillsatts. Samtidigt har två deltidstjänster motsvarande 0,75 årsarbetare avslutats samt tjänster om 0,60 årsarbetare överförts till kommunledningskontoret. Inget tyder på någon större avvikelse då utfallet för lönekostnader, exklusive riktade projektbidrag från Kulturrådet, ligger under budget.

För 2024 är utfallet 7,6 procent för personalomsättning på egen begäran. Detta får anses som normalt för verksamheten då helårsutfall varierar från år till år och brukar ligga mellan sex och elva procent. För Danderyds kommun som helhet ligger utfallet på 10,25 procent.

Den totala sjukfrånvaron ligger för perioden på 5,5 procent. Detta är ovanligt högt där motsvarande period tidigare år brukar ligga runt tre procent. Framst är det enstaka långtidssjukskrivningarna som har påverkat. För Danderyds kommun som helhet ligger utfallet på 5,7 procent.

Ekonomi

Avsnittet redogör för nämndens ekonomi.

För år 2024 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor vilket motsvarar 0,6 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på lägre kapitalkostnader.

Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Intäkter	17.0	19.3	2.3	14%	18.1
Kostnader	-133.6	-135.1	-1.5	-1%	-120.7
Nettokostnader	-116.6	-115.9	0.7	1%	-102.6

Nämndens intäkter om totalt 19,3 miljoner kronor kommer främst från uthyrning av kultur- och fritidslokaler (10,9 mnkr), kulturskolans elevavgifter (2,7 mnkr), intern försäljning av LSS-verksamhet till socialkontoret (1,7 mnkr), koncessionsersättning för verksamhetsdrift av Mörbybadet (1,0 mnkr) samt bidrag från Statens kulturråd (1,0 mnkr).

Intäkterna blev 2,3 miljoner kronor högre än budget vilket i huvudsak beror på erhållna statsbidrag om 1,0 miljoner kronor. Påverkade gjorde även en ny konstruktion med koncessionsavtal för verksamhetsdrift av Mörbybadet motsvarande 0,6 miljoner kronor samt övertagande av idrottshallar inom det kommunala skolområdet där uthyrning ökade med 0,8 miljoner kronor.

Jämfört föregående år blev intäkterna 1,2 miljoner kronor högre. Detta beror främst på att nämnden övertog ansvaret för uthyrning av idrottslokaler inom det kommunala skolområdet.

Nämndens kostnader om totalt 135,1 miljoner kronor utgörs av lönekostnader (45,8 mnkr) lokalhyror (35,5 mnkr), kapitalkostnader (18,2 mnkr) samt övriga kostnader (35,6 mnkr). Övriga kostnader omfattar några större enskilda poster såsom lämnade bidrag (6,7 mnkr), el och vatten (6,0 mnkr), extern drift inomhusbad (3,4 mnkr), OH-kostnader via kommunledningskontoret (3,3 mnkr) samt investeringskostnader som ligger på driften (2,2 mnkr).

Kostnaderna blev 1,5 miljoner kronor högre än budget vilket huvudsakligen beror på nyttjade statsbidrag om 1,0 miljoner kronor samt ökade kostnader för lokalhyror om 0,8 miljoner kronor. Även kostnader för förbrukningsinventarier och reparation och underhåll påverkade negativt medan kapitalkostnader blev 0,6 miljoner kronor lägre och påverkade positivt.

Jämfört föregående år blev kostnaderna 14,4 miljoner kronor högre. Detta beror främst på ökade kapitalkostnader om 5,2 miljoner som helårseffekt av kommunen förvärv av föreningarnas konstgräsplaner och det därmed fortsatta utbytet av konstgrässystem. Ökade hyreskostnader om 3,1 miljoner kronor som främst beror på övertagande av idrottshallar inom det kommunala skolområdet men även Mörbybadet och Djursholms ridhus. Pris- och löneökningar om cirka 3,3 miljoner kronor. De investeringskostnader som ligger på driften ökade med 1,2 miljoner kronor.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen nedan visar utfall och budget för nämnden fördelat på kostnadsslag.

ÅRSREDOVISNING

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Anslag	-114.6	-113.7	0.9	1%	-101.6
Investeringsutgift drift	-2.0	-2.2	-0.2	-10%	-1.0
Nettokostnader	-116.6	-115.9	0.7	1%	-102.6
Varav kapitalkostnader	-18.8	-18.2	0.6	3%	-13.0

Anslag avser kommunens nettofinansiering av kultur- och fritidsnämndens grunduppdrag. För året en positiv avvikelse om 0,9 miljoner kronor. Avvikelsen beror huvudsakligen på lägre kapitalkostnader.

Investeringsutgifter drift är driftmedel som avser rivning och deponi i samband med investeringskostnader i konstgräsplaner och servicebyggnad på Enebybergs idrottsplats. Jämfört budget ligger dessa 0,2 miljoner kronor högre. Framst beror detta på att kostnaderna för rivning och deponi av konstgräs blev högre än beräknat.

Kapitalkostnaderna hade i 2024 års budget beräknats till 18,8 miljoner kronor men faktiskt utfall blev 0,6 miljoner kronor lägre. Avvikelser gentemot budget beror på ett flertal orsaker såsom aktiveringstidpunkter, avskrivningstider samt utfall för respektive investeringsprojekt. Ett projekt som avsåg en luftsluss för ismaskin intill ishallen i Enebyberg har inte genomförts.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

Ansvar (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Nämnd och förvaltning	-6.4	-6.8	-0.4	-6%	-5.7
Idrotts- och fritidsanläggningar	-45.5	-45.7	-0.2	0%	-51.4
Ungt fokus	-13.8	-13.2	0.6	4%	-11.3
Bibliotek	-17.9	-18.3	-0.4	-2%	-17.1
Kulturskola	-9.3	-9.3	0.0	0%	-14.1
Träffpunkt	0.0	0.0	0.0		-3.1
Förenings- och kulturstöd	-23.6	-22.5	1.1	5%	0.0
Summa Kultur- och fritidsnämnden	-116.6	-115.9	0.7	1%	-102.6

I samband med nytt budgetår genomfördes en översyn av organisationen. Förvaltningen konstaterade att viss uppdatering kunde bidra till ökad tydlighet i den ekonomiska uppföljningen samt bättre spegla enhetschefernas uppdrag. Genomförda förändringar gör att kostnadsjämförelser med år 2023 på enhetsnivå inte blir relevanta.

Nämnd och förvaltning

Nämnd och förvaltning redovisar en negativ avvikelse om 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 6,3 procent av budgeterade nettokostnader. Utfallet överensstämmer med den prognos som lämnades vid delåret.

Avvikelsen beror främst på att förvaltningens verksamhet avviker negativt med 0,3 miljoner kronor vilket i huvudsak beror på ökade kostnader för löner, utbildning och utrustning i

samband med personalomsättning. Påverkar gör även utbetalning av inestående semesterdagar. För nämnden verksamhet ökade kostnader för IT- och telefonitjänster samt sammanträdesarvodet för extra möten med 0,1 miljoner kronor.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Idrotts- och fritidsanläggningar redovisar en negativ avvikelse om 0,2 miljoner kronor vilket motsvarar 0,4 procent av budgeterade nettokostnader. Utfallet överensstämmer med den prognos som lämnades vid delåret.

Avräknat investeringsutgifter drift som påverkar negativt om 0,2 miljoner kronor samt kapitalkostnader som påverkar positivt om 0,6 miljoner kronor innebär 2024 års utfall en negativ avvikelse om 0,6 miljoner kronor.

Intäkterna blev 0,2 miljoner kronor högre där upphandlingen avseende drift av Mörbybadet innebar att intäkterna ökade med 0,6 miljoner kronor jämfört budget. Samtidigt blev intäkterna från uthyrning av idrottsplaner lägre än beräknat med 0,4 miljoner kronor.

Kostnaderna avvek negativt om 0,8 miljoner kronor. Det var huvudsakligen kostnader för reparationer och underhåll av maskiner och inventarier som påverkade negativt med 0,7 miljoner kronor. De gångna åren med hög inflation har påverkat prisläget och budgeten har inte kunnat räknats upp motsvarande. Enskilda år innebär även ett mått av ”tur och otur” då maskiner och inventarier inte behöver reparationer med regelbundenhet.

Ungt fokus

Ungt fokus redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar 4,2 procent av budgeterade nettokostnader. Utfallet ligger 0,4 miljoner kronor över den prognos som lämnades vid delåret där samtliga kostnadsslag påverkar positivt, dock främst övriga kostnader.

Avvikelsen för året beror huvudsakligen på att lönekostnader blev 0,5 miljoner kronor lägre dels som en åtgärd för att kompensera minskat deltagande i den inskrivna verksamheten fritidsträffen dels beroende på sjukskrivningar och vakanser under året.

Bibliotek

Biblioteket redovisar en negativ avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 1,9 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen beror främst på att den externa fastighetsägaren för Stocksunds bibliotek höjde hyran för 2024 med mer än konsumentprisindex. En snäv budget medförde att verksamheten inte kunde hantera den tillkommande kostnaden (0,3 mnkr) inom ram. Även personalkostnader påverkade negativt. Nuvarande öppethållande kräver nyttjande av timanställd personal för vilka budgetutrymme inte finns.

Nyttjade riktade bidrag från Kulturrådet om 0,5 miljoner kronor påverkar utfall inom såväl intäkter som kostnader.

Kulturskola

Kulturskolan redovisar ett utfall enligt budget. Utfallet överensstämmer med den prognos som lämnades vid delåret.

Avvikelser förekommer dock på såväl intäkts- som kostnadssidan. Elevavgifterna avviker negativt om 0,3 miljoner kronor. Den främsta orsaken bedöms vara att det totala antalet barn och ungdomar i åldersgruppen minskar. Eftersom det är främst de yngre åldersgrupperna som minskar påverkar detta kulturskolan extra mycket då majoriteten av deltagarna tillhör denna grupp. Avvikelsen har kunnat pareras genom minskade övriga kostnader samt högre intäkter från försäljning av arrangemang och verksamhet.

I budget för 2025 har intäkterna justerats ner. Personalkostnaderna är dock svåra att matcha motsvarande eftersom hänsyn måste tas till att undervisande pedagoger har sina respektive expertisområden och inte rakt av kan ersätta varandra.

Nyttjade riktade bidrag från Kulturrådet om 0,4 miljoner kronor påverkar utfall inom såväl intäkter som kostnader.

Förenings- och kulturstöd

Förenings- och kulturstöd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,1 miljoner kronor vilket motsvarar 4,8 procent av budgeterade nettokostnader. Utfallet ligger 0,5 miljoner kronor över den prognos som lämnades vid delåret tack vare att intäkterna blev 0,2 miljoner kronor högre och kostnaderna 0,3 miljoner kronor lägre.

Nämnden övertog från och med augusti ansvaret för uthyrning av samtliga idrottshallar inom det kommunala skolområdet och av naturliga skäl fanns därmed en viss osäkerheter beträffande budgeten. Avvikelsen för året ligger huvudsakligen på intäktssidan och avser främst högre hyresintäkter från idrottshallar.

Investeringsredovisning

Avsnittet redogör för nämndens investeringar.

Projekt (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
8835 Servicebyggnad Enebyberg	17.1	14.9	2.2	13%
8849 Luftsluss ishall Stockhagen	1.7		1.7	100%
8850 Planerat underhåll Anläggningar	4.0	4.3	-0.3	-6%
8855 Belysning fotbollsplaner Danderydsvallen	0.5	0.8	-0.3	-68%
8856 Belysning fotbollsplaner Djursholms IP	1.0	1.0	0.0	-5%
8857 Konstgrässystem Djursholms IP	5.6	5.2	0.4	7%
8858 Konstgrässystem IP Daggy	3.5	4.0	-0.5	-14%
8859 Brandskyddsåtgärder ishall Enebyberg	0.8	0.5	0.3	38%
8860 Uppläggningsyta IP Daggy	0.3	0.4	-0.1	-29%
9501 Maskininköp IP	1.8	1.9	-0.1	-5%
9503 Inventarier utomhusidrott	0.4	0.3	0.1	22%
9504 Inventarier KFN	0.9	0.3	0.6	72%
Summa Investering helår	37.6	33.5	4.1	11%

Årets investeringsutfall uppgår till 33,5 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget om 4,1 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att projektet luftsluss in till ishallen på Stockhagen inte har genomförts samt att återstående medel i projekt servicebyggnad Enebyberg kommer att omföras till budget 2025.

8835, Servicebyggnad Enebybergs IP - Projektet innebär att riva och ersätta befintlig servicebyggnad från 70-talet. Projektet sträcker sig fram till och med 2025 med en total projektbudget om 24,0 miljoner kronor. Fram till och med 2024 har projektet nyttjat 20,3 miljoner kronor samt driftkostnader om 0,9 miljoner kronor för rivning, deponi och bodetablering med flera. I projektet kvarstår 3,7 miljoner kronor för slutförande under våren 2025. Utfall beräknas enligt budget.

8849, Luftsluss ishall Stockhagen - Projektet omfattar 1,7 miljoner kronor och innebär att bygga en luftsluss in till ishallen för ismaskinen. Projektet kommer att flyttas fram och bli en del i ett helhetsgrepp som även omfattar den gamla curlinglängan och omklädningsmodulen för J18. En samordning gör att flera enheter kan nyttja samma system för värme, VA och ventilation vilket effektiviserar drift och underhåll. Utfall en positiv avvikelse om 1,7 miljoner kronor.

8850, Planerat underhåll idrottsanläggningar - Avser ett flertal åtgärder för underhåll av investeringskaraktär såsom servicebyggnadernas yttre och inre ytskikt, beläggningsarbeten, staket med flera. Totalt anslag om 4,0 miljoner kronor. Utfall en negativ avvikelse om 0,3 miljoner kronor.

8855, Belysning fotbollsplaner Danderydsvallen -Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Avser byte på en fotbollsplan på Danderydsvallen. Projektbudget 0,5 miljoner kronor. Projektet avslutat med en negativ avvikelse om 0,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror på ökade materialkostnader för kompletterande armaturer samt förstärkning av fundament till fackverk.

8856, Belysning fotbollsplaner Djursholms IP - Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Avser belysning på 9- och 11-spelplanerna på Djursholms IP. Projektbudget 1,0 miljoner kronor. Utfall inom ram.

8857, Konstgrässystem Djursholms IP - Byte av konstgrässystem på 5-, 9- och 11-spelplanerna på Djursholms IP. Planerna för 5- och 9-spel har fått infill med sand och är därmed fria från mikroplastgranulater. Planen för 11-spel har även fortsättningsvis granulat av återvunnet gummi (SBR). Projektbudget om 5,6 miljoner kronor. Driftkostnader om 0,5 miljoner kronor tillkommer för rivning och deponi. Investeringsprojektet är slutfört med en positiv avvikelse om 0,4 miljoner kronor medan kostnader för rivning och deponi ligger 0,3 miljoner kronor över budget. Projektet genomfördes parallellt med utbytet av konstgrässystem på Danderyds gymnasiums IP. Totalt har de båda investeringsprojekten avslutats med en negativ avvikelse om 0,1 miljoner kronor. På Djursholms IP blev avvikelsen positiv och på Danderyds gymnasiums IP negativ eftersom kostnaden för markarbeten blev högre.

8858, Konstgrässystem IP Danderyds gymnasium - Byte av konstgrässystem på 11-spelplanen på Danderyds gymnasiums idrottsplats till ett system med infill av återvunnen kork som är fullt nedbrytningbart. Projektbudget om 3,5 miljoner kronor. Driftkostnader om 0,2 miljoner tillkommer för rivning och deponi. Investeringsprojektet är slutfört med en negativ avvikelse om 0,5 miljoner kronor även kostnader för rivning och deponi ligger 0,2 miljoner kronor över budget. Projektet genomfördes parallellt med utbytet av konstgrässystem på Djursholms IP. Totalt har de båda investeringsprojekten avslutats med en negativ avvikelse om 0,1 miljoner kronor. På Djursholms IP blev avvikelsen positiv och på Danderyds gymnasiums IP negativ eftersom kostnaden för markarbeten blev högre.

8859, Brandskyddsåtgärder ishall Enebyberg - Ishallen på Enebybergs IP uppfyllde inte gällande krav enligt plan- och bygglagen avseende brandcellsavgränsning. Detta är nu åtgärdat. Projektbudget 0,8 miljoner kronor. Utfall en positiv avvikelse om 0,3 miljoner kronor.

8860, Uppläggningsyta IP Danderyds gymnasium - Utökning av yta för snöupplag på Danderyds gymnasiums idrottsplats för att minska risken för spridning av granulat vid kraftiga snöfall. Säker snöhantering är del av miljö- och klimatprogrammet för att minska mängden föroreningar till dag- och spillvattennätet. Projektbudget 0,3 miljoner kronor. Projektet är avslutat med en negativ avvikelse om 0,1 miljoner kronor.

9501, Maskininköp IP - Avser inköp av arbetsmaskiner till idrottsplatserna. Totalt anslag 1,8 miljoner kronor. Inköpen avser huvudsakligen två traktorer till Enebybergs och Stocksunds arbetsområden. Utfall en negativ avvikelse om 0,1 miljoner kronor.

9503, Inventarier utomhusidrott - Avser inköp av inventarier till idrottsplatserna. Totalt anslag 0,4 miljoner kronor. Inköpen avser huvudsakligen stävhoppsställning och häckar för friidrotten samt mål för ishockeyn. Utfall en positiv avvikelse om 0,1 miljoner kronor.

9504, Inventarier KFN - Avser vid behov inköp av inventarier till verksamheterna. Totalt anslag om 0,9 miljoner kronor. Utfall en positiv avvikelse om 0,6 miljoner kronor. Avvikelsen beror huvudsakligen på att planerad uppdatering av ljud och ljus i Danderyds gymnasiums aula har krävt längre planeringstid. Projektet kommer att genomföras under 2025 med separat projektbudget.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker.

Ekonomiska risker

Nämnden bedömer att budgetförutsättningarna möjliggör att driva verksamheterna i ordinarie omfattning under 2025.

Lönerörelsen för 2025 kan komma att innebära en högre procentsats än de 2,0 procent som budgetberäkningarna bygger på. En tillkommande ökning om en procent skulle innebära ökade kostnader om cirka 0,4 miljoner kronor.

Risker för verksamhet

Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2025 och plan 2026 – 2027 anger fortsatt att kultur- och fritidsnämndens budgetram netto räknas upp med 1 procent i syfte att nämnden effektiviserar verksamheten. Effektivisering innebär antingen att med minskade resurser bibehålla kvalitet och volymer eller att med oförändrade resurser öka kvalitet och volymer. Eftersom nettoramen räknas upp 1 procent samtidigt som löner och priser beräknas öka med mer än 1 procent innebär situationen att nämndens verksamhet får mindre resurser och således måste försöka bibehålla kvalitet och volymer. Beräkningar våren 2024 inför nämndens budgetförslag till kommunfullmäktige visade på att kultur- och fritidsnämndens verksamheter kan komma att behöva genomföra besparingar om cirka 1,0 miljoner kronor 2026 och ytterligare 0,6 miljoner kronor 2027.

Med minskade resurser står nämndens verksamheter inför alternativen att spara i befintliga verksamheter, effektivisera eller ta bort verksamheter.

Att spara i redan små verksamheter gör att verksamheterna blir sårbara. Verksamheterna riskerar att uppfattas som oattraktiva av såväl invånare som anställda. Ur ett invånarperspektiv erbjuds inte förväntad service ur anställdas perspektiv uppfattas verksamheten som oattraktiv med ensamarbete och bristande förutsättningar för att skapa verksamhet och tillhandahålla service.

Att ta bort verksamhet kan innebära ökad effektivitet i det fall de kvarstående eller omstrukturerade verksamheterna bättre kommer att spegla samtidens förväntningar och behov. Det kan innebära att minska lokal- och anläggningsytor och samordna personal och verksamhetsmedel till platser och tider där fler invånare kan ta del av utbudet.

Omvärldsrisker

Nämnden ser inga betydande omvärldsrisker, men konstaterar att befolkningsprognosen 2024 till 2039 visar på att antalet barn och unga beräknas minska samtidigt som antalet seniora invånare ökar. Nämnden följer utvecklingen.

Bilaga

Prestationer och nyckeltal

Bilaga: Indikatorer för kultur- och fritidsnämnden

Bilaga: Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsuppföljning

Bilaga: Uppföljning 2024 av biblioteksplan